

1. klassi ainekavad

Sisukord

Eesti keel

Eesti keel teise keelena

Matemaatika

Arvutiõpetus

Loodus-ja inimeseõpetus

Kehaline kasvatus

Kunsti-ja tööõpetus

Muusika

Õppesisu ja –tegevus	1. klassi lõpetaja õpitulemused
<p>Suuline keelekasutus</p> <p><u>Kuulamine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, pöörõhk täishääliku pikkusel. • Õpetaja ja kaaslase kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslase ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine. <p><u>Kõnelemine</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Häälde- ja intonatsiooniharjutused. Häälde harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale. • Töö lähedase tähendusega sõnaga, sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine. • Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel. • Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. • Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas. • Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine. • Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine. • Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. • Tuttava luuletuse, dialoogi peast esitamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi; • toimib õpetaja ja kaaslase suulise juhendi järgi; • kuulab õpetaja ja kaaslase esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuuldu lause, jutu sisu; • teab, et sõnadel on lähedase või vastandtähendusega sõna ja nimetab neist mõningaid; • väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab; • jutustab suunavate küsimuste toel kuuldu, nähtust, loetust; • koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu, • esitab luuletust peast;
<p>Lugemine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. • Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine. Tähtedest sõnade ja 	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb häälik-tähelist vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või

<p>sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine. • Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. • Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine. • Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Loole lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas. • Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid), skeemide, kaartide lugemine õppekirjanduses, nende tähenduse tabamine. • Luuletuste ilmekas (mõtestatud) lugemine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga. • Tekstiliikide eritamine: jutt, muinasjutt, luuletus, mõistatus. • Kirjandustekstid: liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend. • Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne). • Huvipakkuva raamatu leidmine kooli või kodukoha raamatukogust täiskasvanu abiga. 	<p>sellest aeglasemalt;</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu; • vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud; • mõtleb jutule alguse või lõpu; • on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...);
<p>Kirjutamine</p> <p><u>Kirjatehnika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga, joonistähete kirjutamine. Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). Väikeste kirjatähete õppimine. Suurte kirjatähete õppimine (vajadusel 2.klassis). Tähtede seostamine. • Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust. <p><u>Kirjalik tekstiloome</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seotakse; • kirjutab tahvlilt ära; • täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga; • koostab näidise järgi kutse;

- Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus (kujundamine näidise järgi).
- Jutu kirjutamine pilditaiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms). Jutule lõpu kirjutamine. Loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi). Lünkumberjutustuse kirjutamine.

Õigekeelsus

- Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võõrtähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine.
- Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikuühendi vaatlus. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine. Sulghäälik (k, p, t) omasõnade alguses. *i* ja *j* ning *h* sõna alguses seoses tähtede õppimisega.
- Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses.
- Liitsõna vaatlus (moodustamine).
- Sõnade lõpu õigekiri – *d* ja *-vad* (mitmus) ning *-b* (tegusõna 3. pööre) õigekirjaga tutvumine.
- Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega. Lause lõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüumärgi vaatlemine). Koma lauses (teksti vaatlus).
- Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga.
- Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine (15–20 sõna lihtlausetena).

- eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset;
- kirjutab omasõnade algusesse *k*, *p*, *t*;
- kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid;
- teab, et lause lõpeb punktiga;
- teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte;
- kirjutab õigesti oma nime.

Õppesisu	1. klassi lõpetaja õpitulemused
<p>Mina ja teised. Mina – enesetutvustus. Inimeste välised erinevused. Riietus. Vanus, sugu, rahvus jms.</p> <p>Kodu ja lähiümbrus. Kodukoht – asukoht, aadress, iseloomustus, kodu ümbrus. Kodukoha loodus.</p> <p>Eesti. Suuremad linnad – Tallinn.</p> <p>Riigid ja nende kultuur. Naaberriigid – Venemaa: pealinn, põhirahvused, keel.</p> <p>Igapäevaelu. Õppimine ja töö. Koolitee.</p> <p>Vaba aeg. Erinevad mängud – mängude käsklused ja juhendid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • räägib õpitud sõnavara piires välimusest, perekonnast, mõningatest elukutsetest, tegevustest koolivaheajal, harrastustest ja vaba aja tegevustest, kasutades väga lihtsaid keelendeid; • on omandanud õppekava raames esmased teadmised Eestist; • saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest, oskab vastata lihtsatele küsimustele; • tutvustab ennast; • ütleb oma aadressi ning telefoninumbrist; • palub ja tänab; • nimetab nädalapäevi, kuude nimetusi; • ütleb oma vanust ja numbreid 1-10; • kirjutab enda ja oma lähimate kaaslaste nime; • saab aru korraldustest ja käitub olukorrale vastavalt; • töötab õpetaja juhendamisel/abiga nii paaris kui ka rühmas.
<p>Keeleteadmised Hääldus: sõnade hääldamine eesti keeles.</p>	

<p>Lauseõpetus: normaallause (jaatav ja eitav lihtlause), lauselõpumärgid. Tegusõna: tegusõna isikulõpud. Nimisõna ja omadussõna. Asesõna: isikulised asesõnad. Arvsõna: põhiarvud 1-10. Muutumatud: sidesõna (ja, et, aga). Õigekiri: tähestik ja tähtede ühendamine; suur- ja väiketähed; pärisnimede suur algustäht.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb eesti keele joonis- ja kirjatähti; • oskab õpitud sõnu ja fraase ümber kirjutada (ära kiri); • kasutab üksikuid äraõpitatud tarindeid ja lausemalle.
---	---

Õppesisu	1. klassi lõpetaja õpitulemused
Arvutamine <ul style="list-style-type: none"> • Arvud 0–100, nende tundmine, lugemine, kirjutamine, järjestamine ja võrdlemine. • Järgarvud. • Märkid +, -, =, >, <. 	<ul style="list-style-type: none"> • loeb ja kirjutab, järjestab ja võrdleb arve 0 –100; • paigutab naturaalarvude ritta sealt puuduvad arvud 100 piires; • teab ja kasutab mõisteid <i>võrra rohkem</i> ja <i>võrra vähem</i>; • loeb ja kirjutab järgarve;
<ul style="list-style-type: none"> • Liitmine ja lahutamine 20 piires. • Liitmise ja lahutamise vaheline seos. • Täiskümnete liitmine ja lahutamine saja piires. 	<ul style="list-style-type: none"> • liidab peast 20 piires; lahutab peast üleminekuta kümnest 20 piires; • omab esialgsed oskused lahutamiseks üleminekuga kümnest 20 piires; • nimetab üheliste ja kümneliste asukohta kahekohalises arvus; • liidab ja lahutab peast täiskümneid 100 piires.
<ul style="list-style-type: none"> • Lihtsaimad tähte sisaldavad võrdused. 	<ul style="list-style-type: none"> • asendab proovimise teel lihtsaimasse võrdustesse seal puuduvat arvu oma arvutusoskuste piires.
Mõõtmine ja tekstülesanded <ul style="list-style-type: none"> • Mõõtühikud: meeter, sentimeeter, 	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab pikkusühikuid meeter ja sentimeeter tuttavate suuruste kaudu, kasutab nende tähiseid m ja cm; • mõõdab joonlaua või mõõdulindiga vahemaad/eseme mõõtmeid meetrites või sentimeetrites; • teab seost 1 m = 100 cm.
Gramm, kilogramm.	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab massiühikuid gramm ja kilogramm tuttavate suuruste kaudu, kasutab nende tähiseid kg ja g.
Liiter.	<ul style="list-style-type: none"> • kujutab ette mahuühikut liiter, kasutab selle tähist l.
<ul style="list-style-type: none"> • Minut, tund, ööpäev, nädal, kuu, aasta; kella tundmine täis-, veerand-, pool- ja kolmveerandtundides. 	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab ajaühikuid minut, tund ööpäev, nädal, kuu ja aasta; • leiab tegevuse kestust tundides; • ütleb kellaage (ilma sõnu “veerand” ja “kolmveerand” kasutamata, näit. 18.15); • teab seoseid 1 tund = 60 minutit ja 1 ööpäev = 24 tundi.

<ul style="list-style-type: none"> • Käibivad rahaühikud. 	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab Eestis käibivaid rahaühikuid, kasutab neid lihtsamates tehingutes; • teab seost 1 euro = 100 senti.
<ul style="list-style-type: none"> • Ühetehtelised tekstülesanded 20 piires liitmisele ja lahutamisele. 	<ul style="list-style-type: none"> • koostab matemaatilisi jutukehi hulki ühendades, hulgast osa eraldades ja hulki võrreldes; • lahendab ühetehtelisi tekstülesandeid liitmisele ja lahutamisele 20 piires; • püstitab ise küsimusi osalise tekstiga ülesannetes; • hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust.

<p>Geomeetrilised kujundid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Punkt, sirglõik ja sirge. 	<ul style="list-style-type: none"> • eristab sirget kõverjoonest, teab sirge osi punkt ja sirglõik; • joonestab ja mõõdab joonlaua abil sirglõiku;
<ul style="list-style-type: none"> • Ruut, ristkülik ja kolmnurk; nende elemendid tipp, külge ja nurk. Ring. 	<ul style="list-style-type: none"> • eristab ruutu, ristkülikut ja kolmnurka teistest kujunditest; näitab nende tippe, külge ja nurki; • eristab ringe teistest kujunditest;
<ul style="list-style-type: none"> • Kuup, risttahukas ja püramiid; nende tipud, servad ja tahud. Kera. 	<ul style="list-style-type: none"> • eristab kuupi, risttahukat ja püramiidi teistest ruumilistest kujunditest; näitab maketil nende tippe, servi ja tahke; • eristab kera teistest ruumilistest kujunditest;
<ul style="list-style-type: none"> • Esemete ja kujundite rühmitamine, asukoha ja suuruse kirjeldamine ning võrdlemine. 	<ul style="list-style-type: none"> • rühmitab esemeid ja kujundeid ühiste tunnuste alusel; • võrdleb esemeid ja kujundeid asendi- ja suurustunnustel;
<ul style="list-style-type: none"> • Geomeetrilised kujundid meie ümber. 	<ul style="list-style-type: none"> • leiab ümbritsevast õpitud tasandilisi ja ruumilisi kujundeid.

Arvutiõpetus

Õppesisu	1. klassi lõpetaja õpitulemused
<p>Teoreetilised teadmised</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvuti kasutamise tervishoiu reeglid; • arvutite kasutamise reeglid; • arvutikomplektide osade nimetus – arvuti(põhiplokk), monitor e kuvar, klaviatuur, hiir, printer; • mõisted klahv – seotud klaviatuuri mõistega, nupp – seotud hiire mõistega, ikoon, kursor, hiirekursor; • klõpsamine (üksik ja topeltklõps), lohistamine; • salvestamine, dokumendi avamine õpetaja juhendamisel.. <p>Praktilised oskused</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvuti käivitamine ja sulgemine, sisse- ja väljalogimine; • klõpsamine (topeltklõps), lohistamine, märgistamine, kopeerimine, kleepimine; • programmi käivitamine ja sugemine; • tõsteklahvi Caps Lock kasutamine suurtähe trükkimiseks ja märgistamiseks; • ühe märgi kustutamine vasakult ja paremalt poolt kursorit; • ühe käigu võrra tagasimine „Undo“ Ctrl+Z; • <i>Paint</i> graafikaga tutvumine, kasutamine joonistamiseks; • tekstitöötlusprogrammis teksti trükkimine ja vormindamiselementidena kirjastiili, fondi, värvi ja suuruse muutmine, teksti joondamine; • dokumendi salvestamine, avamine; • kasutab õppeotstarbelisi mänge ja õpitarkvara.	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb visuaalselt arvutikomplekti riistvara; • teab olulisemaid ohutustehnika ja tervisekaitse nõudeid arvutiga töötamisel; • oskab avada ja sulgeda arvutit; • oskab teksti sisestada, vormindada ja redigeerida; • oskab kasutada hiirt (programmide käivitamine, joonistamine), tunnetab arvutihiire liikumist; • teab klaviatuuri põhiklahve; • oskab kasutada <i>Paint</i> programmi võimalusi; • oskab õpetaja juhendamisel töö oma kausta salvestada ja sealt oma tööd avada; • kasutab digivahendit heaperemehelikult.

Õppesisu	1. klassi lõpetaja õpitulemused
Kool ja kooliümbus <ul style="list-style-type: none"> Kose-Uuemõisa. 	<ul style="list-style-type: none"> oskab ennast ja teisi kirjeldada ning tähele panna; viisakas suhtlemine; teab kooliruumide paigutust ja oskab koolimajas liikuda; tunneb ära õpetajad; oskab liikuda kooli territooriumil; teab bussi väljumise kohta; oskab Kose-Uuemõisas liigelda.
Aeg <ul style="list-style-type: none"> Öö ja päev; ööpäev; hommik, lõuna, õhtu. 	<ul style="list-style-type: none"> oskab päevaplaani koostada; oskab aega planeerida ja hinnata; teab endaga seotud toiminguid;
Inimese meeled ja avastamine <ul style="list-style-type: none"> Inimese meeled ja avastamine. Elus ja eluta. Asjad ja materjalid. 	<ul style="list-style-type: none"> teab erinevaid omadusi; oskab oma meelte abil omadusi määrata; teab, et taimed, loomad ja seened on elusolendid; teab nimetada elusa ja eluta looduse objekte ja nende omadusi; viib läbi lihtsamaid loodusvaatlusi ning uurimuslikke tegevusi; eristab elus- ja eluta looduse objekte ja nähtusi ning vaatleb, nimetab, kirjeldab ja rühmitab neid; oskab käituda õppekäigul loodussõbralikult; teab, et on olemas looduslikud ja inimese tehtud asjad ning materjalid; kirjeldab looduslikke ja tehisklikke objekte erinevate meeltega saadud teabe alusel; sõnastab oma meelte abil saadud kogemusi ning nähtuste ja objektide omadusi;

	<ul style="list-style-type: none"> • eristab tahkeid ja vedelaid aineid ning omab ohutunnet tundmatute ainete suhtes; • eristab inimese valmistatud looduslikust; • tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu, kasutab julgelt loovust ja fantaasiat; • märkab looduse ilu ja erilisust, väärtustab oma kodukoha elurikkust ja maastikulist mitmekesisust; • väärtustab maailma tunnetamist oma meelte kaudu; • tunneb rõõmu looduses viibimisest; • väärtustab nii looduslikku kui inimese loodut ning suhtub kõigesse sellesse säästvalt; • väärtustab enda ja teiste tööd.
<p>Aastaajad</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aastaaegade vaheldumine looduses seoses soojuse ja valguse muutustega. Taimed, loomad ja seened erinevatel aastaaegadel. Kodukoha elurikkus ja maastikuline mitmekesisus. 	<ul style="list-style-type: none"> • teab, et looduses aset leiduvad muutused sõltuvalt aasta-ajast ning valgusest ja soojusest; • märkab muutusi looduses ja seostab neid aastaaegade vaheldumisega, kirjeldab aastaajalisi muutusi (kõnes, kirjas, joonistades); • toob näiteid looduses toimuvate aastaajaliste muutuste tähtsusest inimese elus; • teeb lihtsamaid loodusvaatlusi, kannab vaatlusinfo tabelisse, jutustab vaatlusinfo/tabeli põhjal ilma muutumisest; • teeb soojuse ja valguse peegeldumise kohta katseid, sõnastab järeldused; • oskab ennast kaitsta päikesepõletuse eest; • teab, et elusolendite mitmekesisus ja aktiivsus sõltub aastaaegadest; • toob näiteid erinevate organismide eluavalduste ja omavaheliste seoste kohta erinevatel aastaaegadel; • oskab käituda õppekäigul loodussõbralikult; • tunneb kodu- ja kooliümbrust, teab kodu- ja kooliümbruse tüüpilisemaid taimi ja loomi; • vormistab vaatlusinfo, teeb järeldusi ning esitleb neid; • oskab vaadelda, nimetada, rühmitada ja kirjeldada kodukoha, kooliümbruse elusa ja eluta looduse objekte;

	• oskab käituda veekogudel; • teab tuntumaid kodukoha/kooliümbruse vaatamisväärsusi; • mõistab, et aastaajalised muutused mõjutavad tema enda ja teiste elu; • tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu; • liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodusväärtusi ja iseennast, järgib koostegutsemise reegleid; • tunneb huvi oma kodukoha, inimeste/ajaloo/looduse vastu; • hoiab oma kodukoha loodust ja ehitisi.

Õppesisu	1. klassi lõpetaja õpitulemused
<p>Voolimine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Töökoha organiseerimine voolimistöodeks. • Materjal (plastiliin, savi, lumi) selle ettevalmistamine voolimiseks. • Abivahendid, nende kasutamine. • Kumer- ja õõnesvormide voolimine. • Ümarplastika (igast küljest jälgitavad) figuurid. 	<ul style="list-style-type: none"> • voolib erinevatest voolimismaterjalidest lihtsamaid õõnesvorme, ümarplastikas figuure; • kasutab voolimiseks sobivaid abivahendeid; • seab töölaua vastavaks tööks valmis; • kasutab materjali vajaduspõhisel.
<p>Paberi- ja kartongitööd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Töökoha organiseerimine paberitöödeks. • Paberi rebimine. • Eri kuju ja suurusega vormide vaba rebimine. • Paberi lõikamine silma järgi, märgitud joont mööda, šabloon järgi. • Šabloon paigutus paberile. • Paberitööde kaunistamine: tasapinnalised ja ruumilised aplikatsioonid. • Detailide katmine liimiga, liimimisvõtted olenevalt detaili suurusest. • Paberi kortsutamine, voltimine. 	<ul style="list-style-type: none"> • rebib ja lõikab mitmesuguseid kujundeid šablooniga ja ilma; • tunneb liimimisvõtteid; • seab töölaua vastavaks tööks valmis; • kasutab paberit vajaduspõhiselt, seda raiskamata.
<p>Meisterdamine</p> <p>Tutvumine meisterdamiseks sobivate looduslike materjalidega (kastanid, tõrud, käbid, oksad, lehed, kivid, sammal jne). Koduses majapidamises järelejäänud esemete (tikutoosid, karbid, korgid, nahatükid jne) kasutamine meisterdamiseks. Punumismaterjalid: paber, nõör jne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • märkab koduses majapidamises tekkinud taaskasutatavaid materjale; • märkab looduses meisterdamiseks sobivaid vahendeid; • kasutab fantaasiat erinevatest materjalidest loovtöö koostamiseks; • oskab punuda; • kirjeldab tööprotsessi.
<p>Õmblustööd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • õmbleb nõöpi; • teeb eelpistet.

Õppesisu	1. klassi lõpetaja õpitulemused
<p>Teadmised spordist ja liikumisviisidest Liikumise ja sportimise tähtsus inimese tervisele. Liikumissoovitused I kooliastme õpilasele. Liikumine/sportimine üksi ja kaaslastega, oma/kaaslase soorituse kirjeldamine ning hinnangu andmine. Ohutu liikumise/liiklemise juhised õpilasele, käitumisreeglid kehalise kasvatuses tunnis; ohutu ja kaaslase arvestav käitumine erinevate harjutuste ja liikumisviisidega tegeldes; ohutu liiklemine teel sportimispaikadesse ja kooliteel. Hügieenireeglid kehalisi harjutusi sooritades. Teadmised ilmastikule ja spordialadele vastavast riietumisest. Pesemise vajalikkus kehaliste harjutuste tegemise järel. Elementaarsed teadmised spordialadest, Eesti sportlastest ning Eestis toimuvatest spordivõistlustest ja tantsuüritustest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab regulaarse liikumise/sportimise tähtsust tervisele; nimetab põhjusi, miks ta peab olema kehaliselt aktiivne; annab hinnangu oma sooritusele ja kogetud kehalisele koormusele (kerge/raske); • oskab käituda kehalise kasvatuses tunnis, liikudes/sportides erinevates sportimispaikades ning liigeldes tänaval; järgib õpetaja seatud reegleid ja ohutusnõudeid; täidab mängureegleid; • teab ja täidab (õpetaja seatud) hügieeninõudeid; • teab spordialasid ja oskab nimetada tuntud Eesti sportlasi;
<p>Võimlemine Rivi- ja korraharjutused: tervitamine, rivistumine viirgu ja kolonni. Kujundliikumised. Pööre paigal hüppega. Kõnni-, jooksu- ja hüplemisharjutused: päkkõnd, kõnd kandadel, liikumine juurdevõtusammuga kõrvale. Üldkoormavad hüplemisharjutused. Harki- ja käärihüplemine. Üldarendavad võimlemisharjutused: vahendita ja vahenditega saatelugemise ning muusika saatel. Matkimisharjutused. Rakendusvõimlemine: ronimine varbseinal, kaldpingil, üle takistuste ja takistuste alt. Akrobaatilised harjutused: veered kägaras ja sirutatult, juurdeviivad harjutused turiseisuks ja tireliks, tirel ette ja veere taha turiseisu. Tasakaaluharjutused: liikumine joonel ja pingil kasutades</p>	<ul style="list-style-type: none"> • oskab liikuda, kasutades rivisammu (P) ja võimlejasammu (T); • sooritab põhivõimlemise harjutuste kombinatsiooni (16 takti) muusika või saatelugemise saatel; • sooritab tireli ette, turiseisu ja kaldpinnalt tireli taha; • hüpleb hüpetsat tiirutades ette (30 sekundi jooksul järjest);

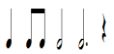
<p>erinevaid kõnni- ja jooksumänge, tasakaalu arendavad liikumismängud.</p> <p>Ettevalmistavad harjutused toenghüppeks: sirutushüpe.</p>	
<p>Jooks, hüpped, visked</p> <p>Jooks. Jooksuasend, jooksu alustamine ja lõpetamine. Jooks erinevatest lähteasenditest, mitmesugused jooksuharjutused. Püstistart koos stardikäsklustega. Teatevahetuse õppimine lihtsates teatevõistlustes.</p> <p>Hüpped. Takistustest ülehüpped. Hüpped paigalt ja hoojooksult vetruva maandumisega.</p> <p>Visked. Palli hoie. Täpsusvisked ülalt (tennis) palliga. Pallivise paigalt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • jookseb kiirjooksu püstistardist stardikäsklustega; • läbib joostes võimetekohase tempoga 1 km distantsi; • sooritab õige teatevahetuse teatevõistlustes ja pendelteatejooksus; • sooritab palliviske paigalt ja kahesammulise hooga; • sooritab hoojooksult kaugushüppe paku tabamiseta;
<p>Liikumismängud</p> <p>Jooksu- ja hüppemängud. Liikumismängud ja teatevõistlused erinevate vahenditega. Liikumine pallita: jooksud, pidurdused, suunamuutused. Põrgatamisharjutused tennis-, käsi- ja minikorvpalliga. Liikumismängud väljas/maastikul</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sooritab harjutusi erinevaid palle põrgatades, vedades, söötes, visates ja püüdes ning mängib nendega liikumismänge; • mängib rahvastepalli lihtsustatud reeglite järgi, on kaasmängijatega sõbralik ning austab kohtuniku otsust;
<p>Talialad</p> <p>Suusatamine Suuskade kinnitamine, pakkimine ja kandmine, allapanek. Suuskade transport. Õige kepihoie, suusarivi. Kukkumine ja tõusmine paigal ning liikudes, tasakaaluharjutused suuskadel. Lehvikpööre e. astepööre eest. Astesamm, libisamm. Treptõus. Laskumine laugelt nõlvalt põhiasendis.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • suusatab paaristõukelise sammuga sõiduvõisiga ja vahelduvõukelise kahesammulise sõiduvõisiga; • laskub mäest põhiasendis; • läbib järjest suusatades 2 km distantsi;
<p>Tantsuline liikumine</p> <p>Rütmi plaksutamine ja jalgade rõhklöögid. Liikumised mõttekujundeid ja kujutlusvõimet kasutades. Spontaansust ja liikumisrõõmu arendavad mängud. Liikumine sõõris ja paariliselega kõrvuti ringjoonel. Kõnni-, kül-, hüpak-, galopp ja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mängib/tantsib õpitud eesti laulumänge ja tantse; • liigub vastavalt muusikale, rütmile, helile;

<p>lõppsamm. Eesti traditsioonilised laulumängud paarilise valimisega. Lihtsad 2-osalised tantsud.</p>	
<p>Ujumine Ohutusnõuded ning kord basseinis ja ujumisaigas. Hügieeninõuded ujumisel. Veega kohanemise harjutused. Rinnuli- ja seliliujumine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ujub vabalt valitud stiilis abivahendiga.

Muusika

2 tundi nädalas, kokku 70 tundi

Õppesisu	1. klassi lõpetaja õpitulemused
Laulmine	<ul style="list-style-type: none"> • laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; • mõistab ja väljendab laudes muusika sisu ning meeleolu; • laulab meloodiat käemärkide ja astmetrepi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi: SO/MI/RA; • laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule ning eesti rahvalaule; • laulab peast kooliastme ühislaule: „Mu koduke” (A. Kiiss); lastelaulud „Lapsed, tupp”, „Kevadel”; • laulab peast õpetaja poolt valitud laule: regilaul Kose kihelkonnast „Laske mardid sisse tulla“, lastelaul „Mutionu pidu“.
Pillimäng	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab keha- ja rütmipille lihtsamates kaasmängudes ja ostinato’des.
Muusikaline liikumine	<ul style="list-style-type: none"> • tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; • tantsib eesti laulu- ja ringmänge.
Omalooming	<ul style="list-style-type: none"> • loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha- ja rütmipillidel; • kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.
Muusika kuulamine ja muusikalugu	<ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika); • eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; • on tutvunud eesti rahvalauluga; • kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara.
Muusikaline kirjaoskus	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

	<ul style="list-style-type: none"> • tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides; • mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: • meetrum, taktimõõt, takt, taktijoon, lõpujoon, kordamismärk, noodijoonestik, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana; • koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; • muusikapala, salm, refrään, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; • rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, piano, forte.
Õppekäigud	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta suuliselt arvamust; • kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.